

Globalisaatio, finanssikriisit ja poliittinen riski

JUKKA DAVIDSSON

Olen tutkinut jo vuosien ajan 1990-luvun finanssikriisiä Suomessa ja vuodesta 2006 lähtien olen käyttänyt aikaani kyseisen talouslaman tarkasteluun kansainvälisessä geopolittisessä yhteydessä. Keräämäni aineisto mahdollistaa myös meneillään olevan kansainvälisen finanssikriisin tarkastelemisen ja ainakin tiettyyn aikaperspektiiviin liittyvän ennustamisen. Olen päätenyt siihen, ettei Suomen 1990-luvun finanssikriisiä voi selittää pelkästään taloustieteellisiin teorioihin nojautuen. Omassa tutkinnassani olen hyödyntänyt tutkivan journalismin menetelmää saadakseni käsiini kaiken senkin tiedon, jota ei haluttaisi välittää kansalaisille ja tutkijoille.

Kuten Euroopan unioninkin perussopimukset määrittävät, globalisaatiolla tarkoitetaan pääoman, työvoiman ja tuotteitten vapaata liikkumista. Globalisaation on väitetty hyödyttävän niin kehittyneitä markkinatalouksia kuin kehitysmaita.

Pääomat eivät kuitenkaan liiku itsekseen, niitä liikutetaan. Henry Kissinger, Yhdysvaltojen aiempi ulkoministeri, on todennut: *”Who controls the food supply controls the people; who controls the energy can control whole continents; who controls the money can control the world”* eli vapaasti käännettynä: kontrolloimalla ruoan tuotantoa ja jakelua kontrolloidaan ihmisiä; kontrolloimalla energian jakelua voidaan kontrolloida kokonaisia maanosia; kontrolloimalla rahaa eli finanssimarkkinoita kontrolloidaan koko maailmaa. Tältä kannalta tarkasteltuna globalisaatiossa on kyse hallinnasta ja vallasta.

Etelä-Amerikka

Globalisaatio ei itse asiassa ole mikään uusi toimintamalli. Meillä on käytettävissä elävä koela-

boratorio globalisaation olemuksesta Etelä-Amerikasta 1960- ja 1970-luvuilta. Silloiset tapahtumat liittyivät Yhdysvaltojen kylmän sodan aikaiseen geopolittiseen kädenvääntöön Neuvostoliiton kanssa. Kommunismi oli kitkettävä maanosasta. Kommunismi ei kuitenkaan ollut päämotiivi kyseiseen toimintaan, vaan merkittävä oli geopolitiikka ja kapitaalipolitiikka suurvaltojen välillä. Poliittiset ja erityisesti kaupalliset tekijät olivat keskeisessä asemassa hankittaessa globalisaation taustalla olevaa kontrollivaltaa.

Sosiologian professori emeritus James Petras on jo viidenkymmenen vuoden ajan tutkinut Etelä-Amerikan tapahtumia ja julkaissut alueen maita käsitteleviä poliittisia kirjoja. Hän on toiminut myös neuvonantajana Etelä-Amerikan maissa. Hänen kirjansa *”Politics & Social Structure in Latin America”* valottaa tapahtumia sekä Yhdysvaltojen tuolloin käyttämiä menetelmiä. Molemmat suurvallat hakivat eri maissa ryhmittymiä, jotka tukivat heidän politiikkaansa. Yhdysvaltojen strategian keskeinen tekijä oli tukeutua maiden eliittiin eli maata johtavaan luokkaan.

Ensimmäinen vaihe käsitti eliitin painostamisen Yhdysvaltojen suuntaan takaamalla heidän asemansa jatkuminen maan sisäisessä hierarkiassa. Toisessa vaiheessa tavoitteena oli saada eliitti johtamaan maata siten, että se takaisi suurimmat mahdolliset edut yhdysvaltalaisille yrityksille ja muille mahdollisille ystävällismielisille tahoille. Yhdysvaltojen silloinen hallinto suoritti tarpeen mukaan erilaisia väliintuloja eli interventioita sellaisessa maassa, jossa asiat eivät sujuneet suunnitelmien mukaisesti. Menetelminä käytettiin sekä suoria että epäsuoria sotilaallisia toimia. Taloudelliset keinot olivat myös merkittävässä asemassa. Maissa toteutettiin eliitin avulla talouden manipulointiin liittyviä interventioita. Tällaisia oli-

vat erilaiset lainasopimukset, velkojen maksujärjestelyt, tukipaketit jne. Työkalupakkiin kuuluivat em. lisäksi tietysti poliittiset ja diplomaattiset välineet.

Yhdysvaltojen politiikan kulmakivenä Etelä- ja Keski-Amerikassa oli kuvernööri Nelson A. Rockefellerin (1908–1979) laatima strategia – *The Rockefeller Report on the America*. Presidentti Nixon käsitteli mainittua suunnitelmaa puheessaan vuoden 1969 loppupuolella. Suunnitelman keskeisinä teemoina olivat demokratian sijasta autoritaarinen sotilasjunttavetoinen hallinto, eliitin täysimittainen hyödyntäminen sekä kovaotteinen toiminta vastustajia kohtaan. Suunnitelmassa mainittiin myös huolena eliittien saamat liian suuret taloudelliset hyödyt yhteistyöstä. Talouden tuli hyödyntää suoraan Rockefellerin ja hänen liittolaistensa etuja.

Kokonaan toisesta näkökulmasta John Perkins, *economic hit man* eli lyhennettynä EHM, vahvistaa Yhdysvaltojen käyttäneen taloudellisia keinoja valtioitten geopolitiiseen taivutteluun. Mikäli Yhdysvalloilla oli tavoitteita tietyn valtion suhteen, niin kuin oli ja on Etelä-Amerikassa, oli valtio saatava velkaantumaan merkittävästi oikeille tahoille. Velkaannuttamalla valtio saatiin ”talutusnuoraan”. Perkins toteaa kirjassaan *Confessions of an Economic Hit Man*, että nämä talouden ”palkkamurhaajat” käyttivät keinoinaan väärennettyjä taloudellisia raportteja kohdemaan miljardihankkeissa. Näillä suunnitelmillä nostettiin suuria lainoja valtioille Maailmanpankista sekä vastaavista kansainvälisistä kehityspankeista. Näiden lisäksi keinoina käytettiin peukaloituja vaaleja, lahjuksia, kiristystä, seksiä sekä murhia. Lakonisesti hän toteaa, että mikäli EHM epäonnistuu, CIA hoitaa omalla tavallaan ongelman, ja mikäli tämäkin epäonnistuu, niin Pentagon hoitaa loput. Esimerkkinä hän mainitsee Ecuadorin presidentti Jaime Roldós ja Panaman presidentti Omar Torrijosin kuolemantapaukset ”onnettomuuksissa”. Perkins toimi sekä Aasiassa että Etelä-Amerikassa vuosina 1971–1981.

Japanin kriisi

Yleisesti on tiedossa, että jokaisen maan ja varsinkin suurten maitten tiedusteluorganisaatiot luovat strategioita, jotka ovat jatkuvan muutoksen kohteena. Käytetyt keinot ja tavat vaihtelevat tarpeitten ja mahdollisuuksien mukaan. Talous- ja

finanssimarkkinat ovat olleet jo pitkään geopoliti-tisen kädenväännön kohteena. Anthony L. Kimerly toteaa julkaisussaan *The CIA: Banking on Intelligence* presidentti Ronald Reaganin valtuuttaneen CIA:n johtaja William Caseyin aloittamaan tiedustelutietojen keräämisen kansainvälisestä taloudesta ja finanssimaailmasta. Tietoja hankittiin normaaleja vakoilumenetelmiä hyödyntäen. Taus-talla oli jo pitkään jatkunut pankkitietojen kerääminen kansainvälisistä maksutransaktioista.

Casey määräsi *National Collection Divisionin* (NCD) värväämään eri maissa sijaitsevien suuryhtiöitten johtohenkilöitä keräämään ja luovuttamaan Yhdysvaltojen hallinnolle kansainvälistä kauppaa ja liiketoimintaa sekä eri maitten hallitusten talouspolitiikkaa koskevia tietoja. Kyseinen tiedonkeruuhanke muodostui suurimmaksi yksittäiseksi projektiksi CIA:n historiassa. Vuonna 1984 jo yli 150 suuryritystä luovutti tietoja CIA:lle maailmanlaajuisesti.

Valtiolliset organisaatiot toimivat heille varattujen määrärahojen turvin, näin myös valtion turvallisuudesta vastaavat tahot, kuten NSA ja CIA tai MI5 ja MI6. Yhdysvalloissa Reaganin ja Bush vanhemman hallinnot ylläpitivät CIA:n yhä paisuvaa budjettia antikommunismien ja kylmän sodan turvin. Neuvostoliiton romahdettua ja kylmän sodan loputtua Clintonin hallinto joutui uuden tilanteen eteen. CIA:n määrärahoille oli saatava perusteet. Tästä syystä CIA:n strategisiksi alueiksi määriteltiin terrorismin vastainen toiminta sekä talouden alan tiedustelu. Tästä syystä Clinton kohotti valtiovarainministeri Lloyd Bentsenin aseman Yhdysvaltojen historiassa ensimmäisen kerran tasolle, joka mahdollisti tämän osallistumisen CIA:n päivittäiseen tilannekatsaukseen.

Clintonin hallinto joutui myös kohtaamaan 1990-luvulla tilanteen, jossa Yhdysvaltojen talous ja pankkisektori olivat ajautuneet piinallisiin ongelmiin. Japani oli ottanut maailman johtajan aseman niin vientimarkkinoilla kuin finanssimaana. Tästä vaarasta varoitti hallintoa myöhemmin valtionvarainministeriksi nimitetty Harvard-ekonomisti Lawrence Summers. Pelastusoperaationa käytettiin uutta ajattelua, joka oli puettu sanaan globalisaatio. Yhdysvallat ”pakotti” Japanin taloudellisiin keinoin shakki ja matti -tilanteeseen, ja Japani joutui tekemään varsin kohtalokkaat päätökset taloutensa hoidossa. Monimutkaisen kehityskulun päätteeksi näimme tapahtuman, jota talouskirjallisuus kutsuu Japanin finanssikriisiksi.

Japani oli rahoittanut presidentti Reaganin ai-

kana 1980-luvulla Yhdysvaltojen budjetin alijäämää uskollisesti. Euroopan veturi Länsi-Saksa ei osallistunut rahoitukseen läheskään samalla intensiteetillä. Syyskuussa 1985 G7-maiden kokouksessa Plaza Hotellissa agendan pääteemana oli alentaa dollarin arvo tasolle, joka tukisi Yhdysvaltojen vientisektoria ja näin myös kansantaloutta. Plaza-sopimuksen, kuukautta myöhemmin allekirjoitetun Baker-Miyazawa-sopimuksen sekä helmikuussa 1987 sovitun Louvre-sopimuksen mukaan Japanin hallitus myöntyi talous- ja rahapolitiikkaan, joka kasvatti Japanin sisäistä kysyntää ja pääomantarjontaa. Japanin keskuspankki pudotti ohjaukorkonsa 2,5 prosenttiyksikön tasolle, jolla halpa pääoma kasvatti paikallista kysyntää taloudellisessa spekuloinnissa ja nosti pikaottojen takia pörssi- ja kiinteistöarvot ylös. Nimenomaan suurteollisuus paikkasi vientimarkkinoitten tappioita sijoitusvoittojen kautta. Mainitakoon, että Plaza-sopimuksen jälkeen Japanin jeni vahvistui 250:stä 149:ään suhteessa dollariin.

Saavuttaakseen todellisen päämääränsä Yhdysvallat asetti Japanin vuonna 1988 nk. vihamielisten kauppakumppanien listalle. Lainsäädännöllisesti tämä oli mahdollista ”*Omnibus Trade and Competitiveness act*”-lain suomien valtuuksien avulla. Vuoden 1989 loppupuolella yhdysvaltalaiset pankit, Morgan Stanley ja Salomon Bros.:n johdolla alkoivat käyttää uusia eksoottisia välineitä eli nk. derivaatta-instrumentteja saadakseen jo alkaneen arvojen laskemisen täydelliseen syöksykierteeseen. Maaliskuussa 1990 Nikkei-indeksi oli menettänyt arvostaan noin 23 prosenttia eli noin yhden biljoonan dollarin siivun. Sanottakoon vielä, että George Soros oli merkittävässä asemassa kyseisen operaation toteuttamisessa.

Samanaikaisesti Yhdysvallat joutui taistelemaan sekä oman pankkisektorinsa pystyessä pitämisen että dollarin aseman puolesta. Kaikki merkittävät pankit olivat käytännöllisesti katsoen konkurssissa. Pelättiin dominoefektiä, joka kaataisi koko rahoitusjärjestelmän, jos yksikin merkittävä pankki kaatuisi. Maailman talousjärjestelmä oli samanaikaisesti useita kertoja kaatumassa, koska rahoituksen vakuutena käytettävät arvopaperit olivat menettämässä arvonsa. Yhdysvaltojen kansallinen turvallisuus oli uhattuna, joten kaikki keinot olivat sallittuja.

Mielenkiintoinen kysymys Japanin tapauksessa on, miksi Japanin hallitus suostui näin merkittäviin myönnytyksiin Yhdysvalloille. On vaikeaa uskoa, että Japani, joka oli kasvanut maa-

ilman mahdollista teollisuudessa ja finanssimarkkinoilla, olisi toteuttanut kyseiset asiat tietämättään ja ymmärtämättä niiden seurauksia. Isosta-Britanniasta kotoisin oleva entinen investointipankkiiri David Guyatt on nykyisenä tutkivana journalistina viitannut kirjoituksissaan merkittävään lahjontaan, ja Japanissa pysyvästi asuva, Kanadasta kotoisin oleva, aiemmin pitkäaikainen Forbes-lehden Aasian johtaja ja nykyisin itsenäinen tutkiva journalisti Benjamin Fulford osoittaa sormellaan suoraan sotilaallisiin syihin mainitussa asiassa.

Suomi

Suomi sai maistaa oman osansa globalisaatiosta 1990-luvun alussa. Kaava oli suunnilleen sama kuin Japanissa. Rahoitusmarkkinat avattiin kohtuullisen nopealla aikataululla ja samalla ”jätettiin huolehtimatta” markan ulkoisesta arvosta. Suomessa valittiin tietoisesti nk. vahvan markan poliitikka. Markkinoille virrannut pääoma nosti kysyntää ja omaisuusarvoja. Interventioitten jälkeen markkinoilla oleva pääomamäärä pienennettiin ja kansantalous romahti. Ei siis ihme, että ministeri Hannele Pokka ja edesmennyt pääjohtaja Rolf Kullberg, kuten myös silloinen pääministeri Esko Aho, viittaavat tahallisuuteen laman järjestämisessä. Professori Jaakko Kianderin julkaisussa asia esitetään Osmo Soininvaaran suulla tarkasti: ”*Työttömyyden nousu ja laman alku aiheutettiin ensin tahallaan, mutta kävi niin kuin silloin tällöin käy kulotuksessa. Tarkoituksena oli tietävästi nostaa työttömien määrä 250 000 henkilöön, mutta lama pääsi ryöstäytymään valloilleen*”.

Menemättä tarkemmin oman finanssikriisimme dynamiikkaan lienee syytä nostaa esiin kolme piirrettä laman hoitamisessa.

Presidentti Mauno Koivisto kutsui Linnan talouselämän ja taloustieteen edustajia maaliskuun 2. päivän iltana vuonna 1992. Presidentti Koivisto sai kuulla tilaisuudessa pankkimiehiltä heidän vaateensa siirtää pankkien taseista ulos asiakkuuksia noin 45 prosenttia. Vastuita oli vähennettävä. Presidentti Koivisto kirjoittaa muistelmissaan asiasta seuraavasti: ”*Hänen [Björn Wahlroos] arvioonsa pankkien tilasta sisältyi todellinen pommi. Ainoa huoli, joka minulle syntyy näistä kahdesta puheenvuorosta on, että se todellisuus, jonka näemme ympärillämme, on aika karmea ja tänään. Työttömyyden kautta, konkurssien kautta*

olemme opettamassa kokonaista sukupolvea suomalaisia siihen, että yrittäminen ei kannata.”

Presidentti Koivisto kutsui oikeushallinnon edustajia sekä oikeustieteen professoreita Linnan keskustelutilaisuuteen 6. toukokuuta vuonna 1992. Tilaisuuden luonnetta paikalla olleet ovat kirjallisesti kuvanneet seuraavasti:

”Muistelen, että tilaisuuden tarkoitus oli tasavallan presidentin ja – mikäli mahdollista – mukaan kutsuttujen henkilöiden arvovallalla painostaa korkein oikeus tekemään Koiviston mieleinen ratkaisu pankkeja koskevassa asiassa. Koivisto puolsi kantaa, jonka mukaan pankeilla pitäisi olla oikeus yksipuolisesti nostaa lainakorkoa. Aika huomattava osa läsnä olleista myötäili Koivistoa. Näin tämä oli nähtävästi etukäteen olettanut ja oli siinä oikeassa. Tilaisuudessa ei päädytty mihinkään erityiseen tulokseen, koska päätös, johon haluttiin vaikuttaa, oli jo tehty.

Tilaisuus ymmärtäkseni vahvisti Koiviston asemaa suhteessa juristeihin. Hänen mahdollisia nuhteitaan pelättiin. Koivistoa siis myötäiltiin enemmänkin pelosta kuin uskosta tämän argumenttien oikeudelliseen pätevyyyteen”.

(Emeritusprofessori Heikki Ylikangas)

”Talouspolitiikasta ym. osaavat muut sanoa paremmin, mutta selvästi TP [tasavallan presidentti] halusi vaikuttaa (ollen ehkä myöhässä) siihen, että oikeuslaitos ei tekisi pankkien kannalta hankalia ratkaisuja”.

(Professori Jukka T. Kekkonen)

”Oletan, että tilaisuuden järjestämiseen oli eräänä ponnistina tuolloin tuore KKO:n ratkaisu erään pankin lainakoron korottamista koskevassa asiassa ja presidentin huolestuminen tuon päätöksen ja yleensäkin tuomioistuinten päätösten vaikutuksista tuolloisessa taloudellisessa tilanteessa. Mahdolliset johtopäätökset jäivät osanottajien itsensä tehtäviksi”.

(Ylituomari Olli Karikoski)

Lokakuussa 1993 allekirjoitettiin salaiseksi julistettu sopimus. Sopimus hyväksyttiin valtioneuvoston toimesta pankkien sen jo hyväksytyä lokakuun 22. päivänä vuonna 1993, kello 2.50 yöllä. Sopimus esiteltiin julkisuuteen Suomen Säästöpankki Oy:n pilkkomisopimuksena. Sopimus sisältää kyllä pankin pilkkomisen, mutta sen lisäksi määritteet siitä, millä ehdoin yrityksiä saadaan siirtää omaisuudenhoito-yhtiöön ja de facto ajaa konkurssiin. Sopimuksessa kohdeyritykset määriteltiin päätoimialansa mukaan, velkakirjapohjaisesti ja yritysten omistusrakenteen mukaisesti. Sopimuksessa käytetään sellaisia ilmaisuja kuin ”ilmeinen riskiasiakas” ja ”on todennäköistä, että saaminen muuttuu järjestämättömäksi”. Merkittävää on se, että sopimuksessa annettiin pankeille etukäteen avoin valtakirja päättää kunkin asiakkaan kohtalo valtion asettuessa mak-

sumieheksi, ja se, että asiakkaat määriteltiin tässä yhteydessä myös toimialakohtaisesti. Konkurssiin saatettavat toimialat olivat kiinteistösijoittaminen ja kiinteistösijoittamiseen verrattava kiinteistötoiminta, muu sijoittaminen, rakentaminen, vähittäiskauppa, hotelli- ja ravintolatoiminta ja vapaa-aikatoiminta.

Nykyinen kriisi

Nykyinen, syksyllä 2008 kärjistynyt finanssikriisi alkoi jo paljon aiemmin. Se aloitettiin silloin, kun talouden kasvu pohjattiin velkamäärän kasvattamiseen perustuvaan talouteen sekä finanssimarkkinoilla käytettävien nk. pelipapereiden eli derivaatta-instrumenttien luomiseen.

Pelkästään Yhdysvalloissa velkamäärä kasvoi vuosien 2001 ja 2007 välillä 21 biljoonalla eli 21 000 miljardilla dollarilla. Derivaatta-papereita on Yhdysvalloissa markkinoilla noin 180 000 miljardin dollarin arvosta. Koko maailman derivaatta-instrumenttien markkinat lähentelevät 600 000 miljardia dollaria. Kun tämä suhteutetaan Maailmanpankin arvioon koko maailman bruttokansantuotteesta, joka lienee noin 54 000–58 000 miljardia dollaria, voimme todeta ongelman todellisen luonteen. Mainittakoon, että Yhdysvaltojen bruttokansantuote lienee noin 14 000 miljardia dollaria. Lisäksi on hyvä huomata, että vakuutusyhtiö AIG olisi mennyt konkurssiin ilman hallituksen verovaroja nimenomaan näiden derivaatta-instrumenttien takia. AIG:n summa, suhteutettuna koko ongelmaan, oli niinkin vaatimatonta kuin noin 130 miljardia dollaria.

Yhdysvaltojen hallinto on myöntänyt hallitukselle käyttöön 700 miljardin dollarin tukipaketin. Tämä summa lienee alimitoitettu, ja monet ekonomistit ovat jo väläytelleet noin 5 000 miljardin dollarin rahoituksen tarvetta edustajanhuoneelta ja kongressilta. Tämä luku on syytä suhteuttaa pelkästään pörssin osaketappioihin. Kun NYSE:n Dow-indeksi on pudonnut alle 40 prosenttia sen korkeimmasta arvosta ja Aasian pörssit lähes 60 prosenttia vastaavasta pisteluvustaan, voidaan maailman pörssivarallisuudesta todeta sulaneen syyskuusta lähtien noin 16 000 miljardia dollaria. Kokonaistappioon tulee lisätä ongelmat yksityisistä luotoista sekä yrityssektorin lainoista. Yhdysvalloissa suurta osaa näyttelevät myös markkinoitten kurjistamat autokaupan rahoitus ja luottokorttiyhtiöitten hallussa olevat

lainat. Varovainenkin arvio pelkäästään Yhdysvaltojen kokonaistappiosta nousee 10 000–20 000 miljardin dollarin suuruusluokkaan.

Suomessa oli edellisen laman alkaessa koko luottokanta noin 400 miljardia markkaa eli reilut 67 miljardia euroa. Tällä hetkellä samaan kansantalouteen luottoja on myönnetty noin 153 miljardia euroa. Kotitalouksilla on kyseisestä summasta vastuita reilut 92 ja yrityksillä reilut 54 miljardia euroa. Asuntoluottoja koko luottomäärästä on noin 66,5 miljardia euroa. Pelkäästään asuntoluottojen määrä vastaa edellisen laman kokonaisvastuitten määrää. Nousutta summaa ei voitane selittää uudella asuntotuotannolla kuin osittain, joten kyseeseen tulee todellisen asuntojen hintaan sidotun kuplan vakavuus. Mikäli asuntojen hinnasta sulaa pois arvioidut 30 prosenttia, se tulee merkitsemään noin 20 miljardin euron vakuusvajetta.

Suomi on globalisaation saattelemana sidottu avoimesti suoraan kansainväliseen kehitykseen. Suomessa toimivat finanssilaitokset kilpailevat samasta rahoituspotista kuin muut toimijat. Kun niukkuutta jaetaan muualla, tullaan sitä jakamaan myös Suomessa. Tämä tulee vaikuttamaan rahan hintaan ja lainojen ehtoihin sekä niiden tulkintaan. Niukkuus taas periytyy tehdyistä tappioista, jotka joka tapauksessa tulevat olemaan poikkeuksellisen suuret. Mikäli esimerkiksi derivaatoista tulisi tappioita vain noin 10 prosenttia niiden nominaaliarvosta, se merkitsisi maailmanlaajuisesti noin 60 000 miljardin dollarin tappiota. Lukuun on lisättävä muut luottotappiot ja sijoitustappiot. Näiden tappioiden aiheuttamaa ongelmaa ei ratkaista uudella velkarakalla, vaan se on katettava omalla pääomalla. Kysymys onkin siitä, mistä tämä pääoma voidaan saada. Tässä yhteydessä on huomioitava suomalaisten eläkeyhtiöitten tekemät eläkevarojen menetykset sijoitustappioitten muodossa.

Yhdysvaltalainen taloustieteen ja geopolitiikan kirjoittaja ja luennoitsija Webster G. Tarpley on käyttänyt nimenomaan tutkivan journalismin menetelmiä julkaisuissaan *Surviving the cataclysm, your guide through the greatest financial crisis in human history* (1999) ja *9/11 Synthetic Terrorism. Made in USA* (2004). Hän läpivalaisee

seikkaperäisesti Yhdysvaltojen geopolitiikan viimeisten vuosikymmenten ajalta ja fokusoi talouden ja globalisaation hyödyntämiseen Yhdysvaltojen etujen maksimoimisessa. Hän osoittaa Yhdysvaltojen politiikan olevan 1990-luvun finanssikriisien takana.

Tämä ei kuitenkaan liene koko totuus. Maa, jolla on oma päätöksentekokyky, ei joutune kriiseihin ilman omaa haluaan. Tämän hetkisen kriisin suhteen lienee syytä epäillä, että Yhdysvallat tulee käyttämään kaikki käytettävissä olevat keinot saadakseen tasoitusta omaan poikkeuksellisen vakavaan finanssikriisiinsä suhteessa muihin kansantalouksiin. Yhdysvaltojen tulevan uuden hallinnon toimien massiivisuutta tulee analysoida myös geopolitiikan kautta. Venäjä ja Kiina ovat ilmaisseet halunsa siirtyä kaupankäynnissään pois dollarisidonnaisuudesta. Kyseistä tahtotilaa Kiina on välytellyt jo loppuvuonna 2006. Mikäli näin käy, dollari tulee kohtaamaan todellisia ongelmia.

Globalisaatio on avannut yhteiskuntamme kansainvälisen geopolitiittisen kädenväännön vaikutuksille. Maailman rahoitusjärjestelmän aiheuttamat vahingot ovat erittäin vakavia. Tämän saatoimme huomata jo 1990-luvun alussa. Miksi siis suomalaista hyvinvointia ei suojata niin kuin suojamme maatamme puolustusvoimilla tai varautumalla muuten vakaviin kriiseihin?

Globalisaatiossa on loppujen lopuksi kyse vallasta ja kontrollista. Alussa siteeratut Kissingerin sanat kristallisoivat asian. Suomalaisten hyvinvointi ei siis ole vain rahaa, eläkkeitä ja palveluja. Se on myös poliittista päätöksentekoa ja suojaamista. Suomen pitäisi ehdottomasti ottaa aloite käsiinsä kansainvälisessä kanssakäymisessä ehdottamalla kansainvälisten finanssimarkkinoiden täydellistä remonttia. Tavallinen kansa sekä pienet ja keskisuuret yritykset tulee erottaa kokonaan suuryhtiöitten ja pelureitten markkinoista. Valtioitten veromarkkoja saisi käyttää vain kansalaisten markkinoihin, eli suuryhtiöt ja pelurit vastatkoot omista markkinoistaan täysimittaisesti markkinatalouden termein. Suomen tulisi lisäksi ajaa täysimittaisten juridisten sanktioitten ulottamista kansainvälisiä finanssimarkkinoita vahingoittaviin yksilöihin.

KIRJALLISUUS

Kirjat

- KOIVISTO, MAUNO: Mauno Koivisto – Kaksi kautta I. Muistikuvia ja merkintöjä 1982–1994. Helsinki: Kirjayhtymä Oy, 1994
- PERKINS, JOHN: Confessions of an Economic Hit Man. Lontoo: Ebury Press/Random House, 2005
- PETRAS, JAMES: Politics & Social Structure in Latin America. New York/Lontoo: Monthly Review Press, 1970
- TARPLEY, WEBSTER GRIFFIN: 9/11 Synthetic Terrorism. Made in USA. 2004
- TARPLEY, WEBSTER GRIFFIN: Surviving the cataclysm, your guide through the greatest financial crisis in human history. 1999
- WALLENSTEEN, PETER: Understanding Conflict Resolution – War, Peace and the Global System. Lontoo: Sage Publications Ltd., 2006

Tutkimusraportit

- HONKAPOHJA, SEPPÖ & KOSKELA, ERKKI & GERLACH, STEFAN & REICHLIN, LUCREZIA: The Economic Crisis of the 1990s in Finland. Economic Policy 14 (1999): 29, 399–436
- KALELA, JORMA & KIANDER, JAAKKO & KIVIKURU, ULLA & LOIKKANEN, HEIKKI A. & SIMPURA, JUSSI (toim.): Down from the heavens, up from the ashes. The Finnish economic crisis of the 1990s in the light of economic and social research. VATT-julkaisu ja 27:6. Helsinki: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, 2001
- KIANDER, JAAKKO (toim.): Laman opetukset. Suomen 1990-luvun kriisin syyt ja seuraukset. VATTin julkaisu ja 27:5. Helsinki: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, 2001
- KIANDER, JAAKKO (toim.): The Research Programme on the Economic Crisis of the 1990s in Finland: Conference. VATTin julkaisu ja 27:3. Helsinki: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, 2000
- KIANDER, JAAKKO (toim.): 1990-luvun talouskriisi. Suomen Akatemian tutkimusohjelma. Laman pitkä varjo. Seminaari 13.4.2000. VATTin julkaisu ja 27:4. Helsinki: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, 2000
- KIANDER, JAAKKO (toim.): The Research Programme on the Economic Crisis of the 1990s in Finland: The Projects. VATTin julkaisu ja 27:2. Helsinki: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, 1999
- KIANDER, JAAKKO & VARTIA, PENNII: Suuri Lama, Suomen 1990-luvun kriisi ja talouspoliittinen keskustelu. ETLAn julkaisu ja B 143. Helsinki: Taloustieto Oy, 1998
- KONTULA, OSMO & VIINAMÄKI, HEIMO & KOSKELA,

KAJ: Köyhiä ja kipeitä. Taloudellisen laman terveysvaikutuksia 1990-luvulla. Väestöntutkimuslaitoksen julkaisusarja D 34. Helsinki: Väestöntutkimuslaitos, 1998

KONTULA, OSMO & KOSKELA, KAJ & VIINAMÄKI, HEIMO & NISKANEN, LEO & TÄHKÄ, VEIKKO: Taloudellisen laman terveysvaikutuksia 1992–1993. STM:n julkaisu ja 1993:10. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 1993

Artikkelit

- FULFORD, BENJAMIN: useita artikkeleita. (Asia-Pacific Bureau Chief for Forbes Magazine. Now focused on exposing U.S. manipulation of Japanese politics, media and education through a combination of bribes, murder, brainwashing etc.). 1998–2005
- GUYATT, DAVID: Project Hammer was the latest in a series of highly secretive banking practices – known as collateral trading programmes – that are used to create, as if by magic, huge amounts of unaccountable funds for use in specific projects. 2003
- GUYATT, DAVID: PROJECT HAMMER, Covert Finance, the Parallel Economy & Elite Actions, 2001
- ENGD AHL, WILLIAM F.: The Dollar System and US economic reality post-Iraq War. 2003
- ENGD AHL, WILLIAM F.: Hunting Asian Tigers: Washington and the 1997–98 Asian Shock. 2000
- KIMERY, ANTHONY L. The CIA: Banking on Intelligence

Valtion asiakirjat ja tilastot

- PILKKOMISSOPIMUS. (Salaiseksi julistettu). 22.10.1993
- SUOMEN PANKKI, TILASTOT
- VALTIONEUVOSTON KANSLIA: Pankkien luotonantokyvyn turvaaminen välttämätöntä. Pankkitoiminnan edellytyksiä selvittäneen työryhmän raportti. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 1992/7. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia, 1992
- YMPÄRISTÖMINISTERIÖ: Arvopaperistamistyöryhmän mietintö 2/1993. Ympäristöministeriön asuntoposasto, 1993

Omat julkaisut

- DAVIDSSON, JUKKA: Isänmaanryöstäjät. 2003
- DAVIDSSON, JUKKA: Political Risk in Finland. The pattern of financial crises in Finland – an exception or political risk. 2007
- DAVIDSSON, JUKKA: Political Risks in Finland. Does the Finnish Judicial System constitute Political Risks? 2008.